

26. susret osiguratelja i reosiguratelja
SORS 2015

Sarajevo, 10.-12.06.2015.

Okrugli stol

GARANCIJSKI FOND ZA ZAŠTITU ŽRTAVA PROMETA

Moderator

Prof.dr.sc. Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Čurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

SADRŽAJ:

1. Garancijski/garantni fond kao univerzalno (najbolje) rješenje zaštite nekih kategorija oštećenih u prometu
2. Povijest garancijskih/garantnih fondova
3. Garantni/garancijski fond prema Europskom pravu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti
4. Organizacijska struktura garancijskog/garantnog fonda
5. Financiranje garancijskog/garantnog fonda
6. Obveze garancijskog fonda

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Razlozi za osnivanje i funkcioniranje Garancijskog/garantnog fonda:

- Obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti
- Izostanak izvršenja propisane obveze osiguranja (neosigurani vozači/korisnici)
- „*Cestovni pirati*“, nepoznati vozači motornih vozila
- Potreba ravnopravne zaštite trećih oštećenih osoba
- Akumulacija potrebnih sredstava u garantnom/garancijskom fondu radi realizacije navedene zaštite

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Povijesni pregled:

Garantni/garancijski fondovi na dobrovoljnoj osnovi (prije uvođenja obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti):

- *Francuska, 1951;* nepoznati, neosigurani vozači osigurani kod osiguratelja koji je insolventan – likvidacija i stečaj od 2003.g. – Fonds de garantie des assurances obligatoires
- *Njemačka, 1955.;* Fahrerfluchtfond/zaštita žrtava nepoznatih vozača motornih vozila
- 1963. - posebno tijelo u okviru HUK Verbanda Verkheersopferhilfe – štete od neosiguranih, nepoznatih i vozača čiji je osiguratelj postao insolventan (likvidacija ili stečaj)

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

- *Belgija, 1957.* – naknada štete od neosiguranih, nepoznatih i vozača osiguranih kod društava koja su insolventna, te od vozača ukradenih vozila i šteta nastalih u slučajevima više sile kad je isključena odgovornost vozača, pa prema tome i njegovog osiguratelja
- *Španjolska, 1962.* Nacionalni garancijski fond: štete od nepoznatih, neosiguranih i vozača osiguranih kod insolventnog osiguratelja, te od vozača ukradenih vozila

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Čurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Europsko pravo obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti

1. *Strasburška/Europska konvencija o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti od 20.4.1959.*

- čl.9.: države potpisnice obvezuju se oformiti posebna tijela, posebne fondove radi zaštite trećih oštećenih osoba od nepoznatih i neosiguranih vozača
- prava oštećenih i uvjeti njihova ostvarenja uređuju države svojim pravom
- sloboda država na uvođenje načela reciprociteta
- štete od neovlaštenih vozača (krađa vozila) države moraju urediti ili
 - a) u okviru ovih fondova, ili
 - b) u sklopu ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti, uz uspostavu prava osiguratelja na regres prema štetniku

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

2. Europske direktive o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti

➤ **Druga direktiva (dir.br. 84/5) – 29.12.1983.** – potpuno u skladu s odredbama Strasburške konvencije

- Uvodi pravo oštećenih na actio directa prema garancijskim tijelima/fondovima
- Za štete od nepoznatih vozača – ovlaštenje država članicama da isključe iz pokrića šteta na stvarima
- Za štete od neosiguranih vozača – mogućnost franšize na štetu oštećenoga ne veće od 500 eura
- Ovlaštenje državama članicama da propišu supsidijarnost obveze garancijskih fondova (obveza namirenja ili pokušaja namirenja od osiguratelja ili štetnika)

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

➤ Treća direktiva (dir.br. 90/232, od 14.05.1990.)

- Ukida načelo supsidijarnosti – zabrana uvjetovanja prava na naknadu od garancijskog tijela ...
- Pravo naknade štete od nepoznatih motornih vozila i na stvarima uvjet: teško ozlijeđeni u nezgodi, potrebno bolničko liječenje
- nekome već isplaćena naknada za smrt ili ozljede; mogućnost uvođenja franšize na štetu oštećenoga, ali ne veće od 500 eura

➤ Šesta/Kodificirana direktiva br. 2009/103/EZ, od 16.09.2009.

- rješenja iz Druge i Treće direktive
- novo načelo: obveza određivanja privremenog platca uz uspostavu prava na/kasniji/regres

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Jugoslavensko pravo

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu 1965., čl. 29.st.1. – štete od nepoznatih i neosiguranih vozača

- Obveznik: osiguravajući zavod čije je sjedište najbliže mjestu nastale štete
- Zakon o osnovama sustava osiguranja imovine i osoba iz 1976., čl. 55., zadržava pravo na naknadu tih šteta
- Obveznik: zajednica osiguranja čije je sjedište na teritoriju republike ili autonomne pokrajine u kojoj je šteta nastala
- Zakon o osnovama osiguranja imovine i osoba iz 1990., čl. 99. I 100.; isključuje iz pokrića pravo oštećenih kad su u pitanju štete na stvarima uzrokovane od nepoznatih počinitelja

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Organizacijska struktura garancijskog/garantnog fonda

1. EU pravo, čl.10.st.1. Kodificirane direktive : „tijelo za naknadu“
2. Model: garancijski fond je samo fond, imovina, nema pravne osobnosti, a njime upravlja neko drugo tijelo (najčešće : nacionalni ured/biro) – hrvatsko pravo, slovensko pravo
3. Model: garantni/garancijski fond: samostalno tijelo, s pravnom osobnošću i vlastitom upravljačkom strukturom – srpsko pravo, makedonsko pravo, BiH pravo.

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

Financiranje garantnog/garancijskog fonda

- Početna sredstva (Srbija, Slovenija) uplata osiguratelja ili državni proračun?
- Bez početnih sredstava – sl. hrvatskog Zakona
- Doprinosi osiguratelja: a) prema potrebi (iznosi šteta), b) unaprijed određena stopa od svake naplaćene premije, ali do određenog maksimuma (Italija – 4%, Španjolska – 3 %)
- Što s novim osigurateljem? Hrvatski primjer – prema broju osiguranih rizika ostvarenih u tekućoj godini
- Ostali prihodi – realizirane kamate, prihodi od usluga ...(dio) novčanih kazni za prekršaje u prometu ...

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

Temeljne (klasične) funkcije garantnog/garancijskog fonda

1. Naknada šteta od *nepoznatih vozača* motornih vozila...

Što je sa štetama na stvarima ...? Definicija bolničkog liječenja i teških ozljeda prepuštena nacionalnom zakonodavstvufranšiza na štetu oštećenoga ...

2. Naknada šteta od *neosiguranih motornih vozila* – bez ograničenja!

3. Naknada šteta uzrokovanih od vozača osiguranih kod društva koje je došlo u *likvidaciju ili stečaj*

Dvojbe:

a) kad treća osoba stječe pravo naplate od garantnog fonda? U trenutku otvaranja postupka likvidacije-stečaja ili po njegovom završetku?

b) pravo na potpunu naknadu ili ograničenje u masi : Hrvatsko rješenje – godišnja obveza GF do 0,5 % od zaračunate bruto premije u prethodnoj kalendarskoj godini? Što znači „godišnje“? Prijenos obveza u iduću godinu?

c) regres GF-a prema osiguraniku društva u likvidaciji ili stečaju? Ograničen ili neograničen ?

Hrvatski primjer – ograničen na 20.000 kn; njemački primjer – 5.000 eura.
Talijanski primjer – pravo osiguranika na naknadu premije od GF-a?

Moderator:

Prof.dr.sc.
Marijan Ćurković

marijan.curkovic@osiguranje.hr

Garancijski fond za
zaštitu žrtava prometa

OSIGURANJE.HR
NOVOSTI IZ SVIJETA OSIGURANJA

4. Naknada šteta uzrokovanih od strane *neovlaštenih vozača* motornih vozila (ukradenih).

Dvojbe: rješenje u okviru postojećeg ugovora na teret osiguratelja ili na teret GF-a ?

Razlozi za rješenje na teret GF-a

5. Naknada štete za namjerno uzrokovane štete

Dvojba: rješenje u okviru ugovora o osiguranju na teret osiguratelja ili u okviru garancijskog fonda?

Razlozi za rješenje na teret GF-a: namjera kao apsolutno isključeni rizik iz osiguranja...namjera nije objektivan rizik ...ovisi o isključivoj volji osiguranika...

Hvala na pažnji!

